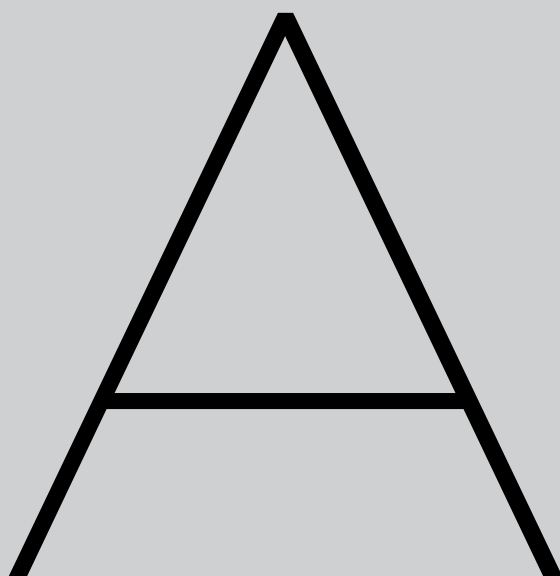

Sjuk utomlands

Idag är det populärt att resa långt och länge.

Men det leder också till att allt fler svenskar blir sjuka utomlands. Rickard Levin blev matförgiftad i Argentina. Han hamnade ensam på ett statligt sjukhus där ingen talade engelska.

TEXT EMELI EMANUELSSON ILLUSTRATION THOMAS MOLÉN

VINTERN 2006 ÅT RICKARD LEVIN, 25 år, halvår kyckling i de argentinska bergen. Han hade varit på utflykt i en saltöken på 2 000 meters höjd och på väg tillbaka till den lilla staden Salta märkte han hur det började

vända sig i magen.

– Jag kände hur febern steg. Jag trodde först att det var höjdsjuka. Men så fort jag kom tillbaka till hotellet fick jag springa på toaletten.

När det inte blev bättre insåg Rickard att han behövde söka akut läkarvård. Han frågade desperat i hotellreceptionen efter närmaste sjukhus. Ensam och sjuk stormade han in på en lokal klinik med mintgröna väggar och gula lysrör. Det var rent men föråldrat och rörigt.

– Jag lyckades hitta en lucka där jag försökte berätta vad som var fel på mig. Men där tog min undermåliga spanska slut och personalen kunde ingen engelska. Jag hade som tur var haft sinnesnärvaro nog att ta med mig mina försäkringspapper, men jag vet inte ens om de tittade på dem.

Förvirrad och med 41 graders feber placerades Rickard i kö. I väntan på en doktor sattes han på en plaststol mellan en höggravid kvinna och en polis med brutet ben.

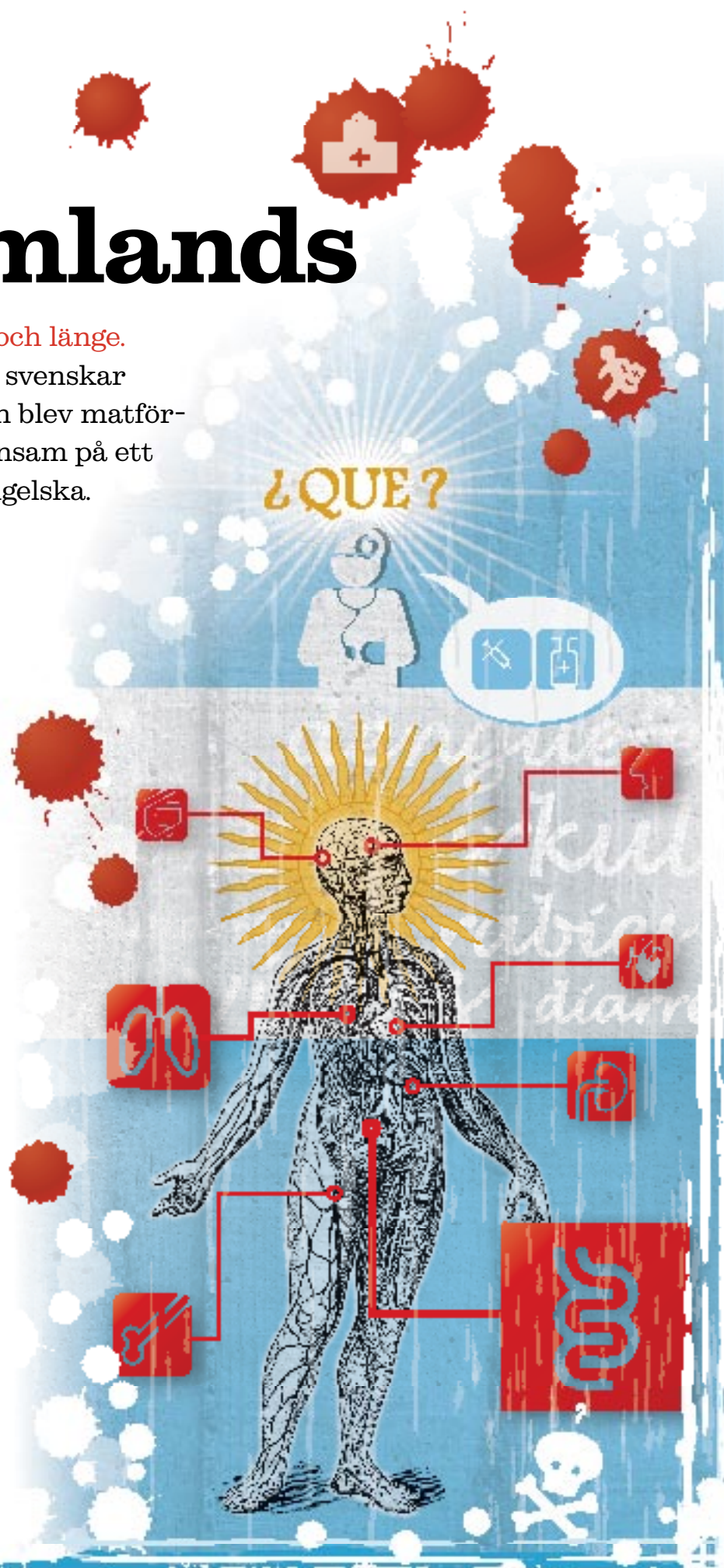
– Jag fick hjälp ganska snabbt, säger Rickard. De frågade vad jag hade ätit och tog tempen på mig. Jag protesterade vilt när de tog fram en gigantisk stålspruta, men de skrattade bara och försäkrade mig om att jag inte skulle få hiv.

Rickard blev inlagd under natten med dropp. Han har än idag ingen aning om exakt vad han hade drabbats av, vilken typ av spruta han fick eller vad som gavs i droppet.

– Jag kände mig aldrig otrygg, men det var jobbigt att vara ensam och inte kunna språket.

ALARMCENTRALEN EUROP ASSISTANCE GROUP undsätter omkring 40 000 svenskar varje år som råkat ut för olycka eller sjukdom på semestern. De anlitas av några av Sveriges största försäkringsbolag och tillkommer som en tjänst knuten till reseförsäkringen. Enligt dem är Rickards berättelse inte helt ovanlig.

– Det största problemet är många gånger just kommunikationen, säger Jane Haaber, Network Manager på Europ Assistance Group, Nordic Region. Därför uppmanar vi våra kunder att ringa oss så fort något händer, helst innan man har gått till läkaren, så att vi kan kolla upp det snabbaste »

250⁺
svenskar
dog och minst 65000
 drabbades av
 olyckor eller
 sjukdomar vid
 turistresor förra
 året.

* BASERAS PÅ UPPSKATTNINGAR FRÅN FOLKSAM, LÄNSFÖRSÄKRINGAR, IF, TRYGGHANSÅ OCH EUROPEISKA EFTER FÖRFRÅGAN FRÅN NYHETSBYRÅN TT.

och enklaste sättet att få hjälp. Men det är viktigt att komma ihåg att vi inte fungerar som någon sjukvårdsupplysning. Ring endast om du verkligen blivit sjuk och måste ha akut vård.

Jane Haaber och kollegan Alexander Segerborg arbetar med att skapa kontakter och på att säkerställa kvaliteten hos de agenter, sjukhus, läkare och ambulansflyg alarmcentralen jobbar med.

– Det behöver inte vara så att du får sämre vård på sjukhusen i till exempel Afrika eller Asien, säger Alexander Segerborg. Men om du inte kan kommunicera med läkaren finns risk att få fel diagnos. Och det är inte bara läkaren som kan brista i kommunikationen. Många svenskar har en övertro på sin engelska, men hur lätt är det egentligen att säga att man till exempel har en stickande känsla i bröstet?

De offentliga sjukhusen i Europa håller bra standard, men generellt sett rekommenderar Europ Assistance Group att man söker sig till privatsjukhus och gärna sådana som är turistanpassade. Där är oftast kompetensen högre, hygienen bättre och de kan engelska. Men du lämnar inte sällan sjukängen med en saftig räkning.

– Vi nordbor har stor respekt för vården och ifrågasätter den sällan, säger Anders Lindberg, chefläkare på Europ Assistance Group. Men många av de internationella privatsjukhusen tar bra betalt, det är ju en affärsverksamhet för dem. Det är inte sällan de ordinerar lite väl många prover. Därför är det viktigt att ha ordning på sina försäkringspapper eller kontakta oss först så att vi kan avgöra vilken behandling som är nödvändig eller ej.

I ARGENTINA HANN ALDRIG Rickard Levin kontakta sin alarmcentral, sos International, innan han åkte till sjukhuset. Genom sin hemförsäkring hade Rickard en vanlig reseförsäkring som gäller i 45 dagar och det var under den tiden han blev sjuk. Trots det var han övertygad om att han skulle få lägga ut en rejäl summa efter sjukhusvistelsen. Men efter ett hjärtligt snack med läkaren om hur Sverige slog Argentina i fotbolls-VM 2002 blev han visad till dörren och slapp att betala.

– *World friends*, sa läkaren till mig och gav mig en post-it-lapp med ett recept på dunderstark antibiotika. **W**

Din guide till världens sjukvård

Magåkommor och infekterade sår drabbar ofta svenska resenärer i varma länder.

Om du blir sjuk på resan är det bra att ha koll på var du ska söka hjälp – och var du inte ska söka hjälp. Vagabond har granskat sjukvården i fjärran länder.

Asien

INDIEN

Sjukvårdsstandard: Vårdkvaliteten och hygien varierar enormt mycket.

Det finns bra och stora sjukhus i storstäderna, men råkar du ut för något i djungeln har du inga garantier. I de turisttåta områdena finns kliniker för att ta hand om just turister. Vänd dig till privatsjukhusen – det är inte ens tal om att gå till ett statligt. Kompetensen kan vara tveksam.

Vanligaste försäkringsfall

bland svenska turister: Magsjuka, infektioner, överfall, våldtäkt, rån och psykoser.

Hälsorisker: Malaria, denguefeber, chikungunya, fågelinfluensa, tuberkulos, rabies, diarrésjukdomar.

Alarmnummer*: Brandkår: 101. Ambulans: 102. Polis: 100.

INDONESIEN

Sjukvårdsstandard: Se Indien.

Vanligaste försäkringsfall bland

svenska turister: Magsjuka, infektioner, öron-, näs- och halsinfektioner.

Hälsorisker: Malaria, denguefeber, japansk hjärninflammation, hiv, solsting och brännskador, rabies, tuberkulos, diarrésjukdomar.

Alarmnummer: Polis: 110. Brandkår: 113. Ambulans: 118.

KAMBODJA

Sjukvårdsstandard: I storstäderna finns okej läkarevård, men inte alls lika bra som i Thailand och den når inte upp till den stan-

dard vi är vana vid. Läkarna är välutbildade och hygien är okej. Det finns både privata och statliga sjukhus, men det finns ingen anledning att vända sig till de statliga. Du får inte nödvändigtvis bättre vård på de privata sjukhusen men det är renare och snyggare och de kan prata engelska.

Det finns kliniker på landsbygden också, men där vet du aldrig vad du får. De kanske till och med gör fel eftersom de så gärna vill hjälpa till. För mycket allvarliga medicinska tillstånd bör man evakueras – till Bangkok i första hand.

Vanligaste försäkringsfall

bland svenska turister: Magsjuka, infektioner och trafikolyckor.

Hälsorisker: Malaria, fågelinfluensa, denguefeber, rabies, hiv, giftiga djur, diarrésjukdomar.

Alarmnummer: Brandkår/akut medicinsk vård/polis: 119.

KINA

Sjukvårdsstandard: Just nu byggs väldigt

dyra, gigantiska privatsjukhus, särskilt i de industrialiserade kustområdena. De erbjuder bra vård, men med risk för övervård. För oss västerlänningar finns inga andra alternativ än privatsjukhusen, om vi inte har extrem experimentlusta. Det finns kliniker på landsbygden, men i och med den bristfälliga infrastrukturen och tveksamma engelskan kan det vara väldigt svårt att få rätt vård i tid. En tolk kan bli nödvändig.

Vanligaste försäkringsfall bland svenska turister: Inget specifikt. Vissa lider av de

kraftiga föroreningarna i storstäderna.

Hälsorisker: Malaria, fågelinfluensa, rabies, hiv, denguefeber, tuberkulos.

Alarmnummer: Brandkår: 119. Ambulans/akut medicinsk vård: 999 (120 i Beijing). Polis: 110.

LAOS

Sjukvårdsstandard: Se Kambodja. Många väljer att om möjligt söka vård hos de kliniker med engelsktalande personal som finns i Thailand nära gränsen till Laos.

Vanligaste försäkringsfall bland svenska turister: Magsjuka, infektioner och trafikolyckor.

Hälsorisker: Malaria, fågelinfluensa, denguefeber, rabies, diarrésjukdomar.

Alarmnummer: Polis: 191 (Vientiane 21 27 03/06). Brandkår/första hjälpen: 190.

MALAYSIA

Sjukvårdsstandard: Se Indien.

Vanligaste försäkringsfall bland

svenska turister: Magsjuka, infektioner, öron-, näs- och halsinfektioner

Hälsorisker: Malaria, denguefeber, fågelinfluensa, mul- och klövsjuka, nipahvirus, japansk hjärninflammation, kolera, luftföroreningar, rabies, diarrésjukdomar.

Alarmnummer: Brandkår: 994. Polis/Ambulans: 999.

THAILAND

Sjukvårdsstandard: I storstäderna finns några av de bästa sjukhu-

sen i världen, där vissa ser ut som lyxhotell. Personalen har stor kompetens. Även kliniker på mindre orter är okej; de skickar dig vidare om du behöver mer avancerad vård. Vänd dig i första hand till hotellens läkare i turistområdena. Privatsjukhusen är att föredra framför de statliga, särskilt då de pratar bättre engelska där.

Vanligaste försäkringsfall

bland svenska turister: Alkoholrelaterade olyckor och sjukdomar, solsveda, allvarliga trafikolyckor, psykoser, öron-, näs- och halsinfektioner, magsjuka och infektioner.

Hälsorisker: Malaria, denguefeber, fågelinfluensa, tuberkulos, rabies, diarrésjukdomar,

Alarmnummer: Brandkår: 199. Polis: 110. Ambulans: 191.

VIETNAM

Sjukvårdsstandard: Se Kambodja.

Vanligaste försäkringsfall bland svenska turister: Magsjuka, infektioner och trafikolyckor.

Hälsorisker: Malaria, denguefeber, fågelinfluensa, japansk hjärninflammation, rabies, hiv, diarrésjukdomar.

Alarmnummer: Polis: 113. Brandkår: 14. Ambulans: 15.

Afrika

EGYPTEN

Sjukvårdsstandard: Fina och välutrustade privatsjukhus i turistområdena, men kompetensen varierar. Det är väldigt dyrt »

och de kräver försäkringsbevis eller kontant betalning. Händer något allvarligt måste du flyttas till Kairo. Sjukhusen där är dock gigantiska och de brister i både hygien och kommunikation. Du kan behöva utomstående hjälp så att du vet att du hamnar rätt.

Vanligaste försäkringsfall bland svenska turister: Dykolyckor. Se till att kolla så att dykinstruktörerna är ordentligt certifierade.

Hälsorisker: Fågelinfluensan, luftföroreningar, tuberkulos, rabies, diarréersjukdomar.

Alarmnummer: Brandkår: 180. Polis: 122. Ambulans: 123.

KENYA

Sjukvårdsstandard: Hyfsade sjukhus i de stora städerna där du kan få adekvat vård för allt som inte kräver specialistvård. De begär ofta en kontant deposition innan de hjälper dig. Ha dina försäkringspapper i ordning. Hygien varierar. Vänd dig enbart till privatsjukhus. Sjukvården på landsbygden är mycket tveksam. I dessa länder ökar många på safari och händer det något kan det därför bli nödvändigt med ambulansflygtransport.

Vanligaste försäkringsfall bland svenska turister: Magsjuka, infektioner, hjärtsjukdomar, malaria och överfall.

Hälsorisker: Malaria, hiv, Rift Valley-feber, gula febern, tuberkulos, rabies, diarréersjukdomar.

Alarmnummer: Brandkår/polis/ambulans: 999.

SYDAFRIKA

Sjukvårdsstandard: Helt okej sjukhus, särskilt i storstäderna, och de har kapacitet till att utföra plastikkirurgi. Det är ingen större skillnad på de privata och statliga. Undvik dock att gå till någon klinik i kåkstäderna. Eftersom det är ett engelskspråkigt land är det inga problem med kommunikationen. Det är väldigt dyrt – åk aldrig dit oförsäkrad. De kan vägra att hjälpa dig om du inte har dina försäkringspapper tillgängliga eller inte kan betala en kontant deposition.

Vanligaste försäkringsfall bland svenska turister: Över-

fall och allvarliga hundbett. Det finns många lösa hundar och ilska vakhundar.

Hälsorisker: Malaria, hiv, tuberkulos, rabies, snäckfeber.

Alarmnummer: Polis: 10111. Ambulans: 999. Akut medicinsk vård: 0800 11 911 (AfricaCare).

TANZANIA

Sjukvårdsstandard: Se Kenya.

Vanligaste försäkringsfall bland svenska turister: Magsjuka, infektioner, hjärtsjukdomar, malaria, och överfall.

Hälsorisker: Malaria, kolera, hiv, gula febern, hepatit B, trypanosomiasis, Rift Valley-feber, denguefeber, tuberkulos, rabies, diarréersjukdomar.

Alarmnummer: Brandkår/polis/ambulans: 999.

Amerika

ARGENTINA

Sjukvårdsstandard: I Buenos Aires finns det ett antal bra privatsjukhus. Men de är dyra och kräver ofta att patienten lämnar någon form av kontant deposition innan någon behandling överhuvudtaget påbörjas. I övriga delar av landet varierar kvaliteten på vården kraftigt och ute på landsbygden kan det vara mycket svårt att hitta acceptabla kliniker. Om man exempelvis besöker Patagonien och blir allvarligt sjuk så lär man med andra ord behöva evakueras till Buenos Aires och det kan bli mycket kostsamt om man saknar försäkring.

Vanligaste försäkringsfall bland svenska turister: Inget specifikt.

Hälsorisker: Malaria, infektionssjukdomar, denguefeber, West Nile-virus, tuberkulos, rabies, diarréersjukdomar.

Alarmnummer: Brandkår/ambulans/polis: 101.

BRASILIEN

Sjukvårdsstandard: Det är ett enormt land och kvaliteten på sjukvården varierar väldigt mycket. Det finns väldigt bra och dyra privatsjukhus i storstäderna. Men på de statliga sjukhusen är det trångt, underbemannat

och dålig hygien.

Vanligaste försäkringsfall bland svenska turister: Hepatit, våldtäkt, grovt rån med vapen, rått våld och krishjälp.

Hälsorisker: Malaria, denguefeber, leishmaniasis, tuberkulos, rabies, snäckfeber.

Alarmnummer: Akut medicinsk vård: 192. Brandkår: 1923. Polis: 190.

DOMINIKANSKA REPUBLIKEN

Sjukvårdsstandard: Det finns bra vård i turistområdena, men för övrigt är det tveksamt. Privatsjukhusen har bra resurser och kan till exempel ta hand om hjärtinfarkter, men det går inte att jämföra med de universitetssjukhus som finns i europeiska storstäder. De är pigga på att ta betalt kontant så det är bra att ha ordning på sina försäkringspapper.

Vanligaste försäkringsfall bland svenska turister: Inget specifikt.

Hälsorisker: Malaria, denguefeber, ciguatera, solsting och brännskador.

Alarmnummer: 911.

KUBA

Sjukvårdsstandard: Standarden är inte på topp, men man klarar sig. Det mesta ligger på samma nivå så det är bara att vända sig till den sjukvård som finns. En del är uppbyggt enbart för turismen.

Vanligaste försäkringsfall bland svenska turister: Inget specifikt. Hjärtinfarkter hos äldre män.

Hälsorisker: Rabies, diarréersjukdomar.

Alarmnummer: Ambulans/brandkår/polis: 116.

MEXIKO

Sjukvårdsstandard: Bra standard på sjukhusen i alla stora städer, nästan som i USA. Det finns stora kedjor med privatsjukhus i turistområdena, som gärna försöker ta kontant betalning av utlänningar även om det finns en försäkring. Generellt få statliga sjukhus.

Vanligaste försäkringsfall bland svenska turister: Inget specifikt bortsett från magsjuka.

Glöm inte försäkringen!

Har du någon gång bokat en resa vet du att det vimlar av olika försäkringsförslag. Men oftast behöver du inte några av de reseförsäkringar som flygbolagen och researrangörerna erbjuder. Ska du åka på en vanlig solsemester räcker det med den reseförsäkring du har genom din hemförsäkring. Har du betalat resan med betalkort, kontrollera om du har någon försäkring genom det, men de täcker sällan sjukvård. Ska du vara borta under en längre tid, det vill säga mer än 45 dagar, eller ge dig ut på våghalsiga äventyr, som dykning och skydiving, kan du behöva en tilläggsförsäkring. Ta därför en ordentlig titt på villkoren i dina försäkringspapper innan du ger dig av.

De flesta svenskar har idag någon form av reseförsäkring – 97 procent enligt försäkringsbolaget If. Men av dem mellan 18 och 25 år är endast 75 procent försäkrade. Det kan vara ungdomar som nyligen flyttat hemifrån och varken vet om eller tänkt på att de inte längre är försäkrade genom sina föräldrar.

Det kan bli riktigt dyrt om du skulle bli sjuk eller skadad på semester och du är oförsäkrad eller din reseförsäkring av någon anledning inte gäller. Skulle det gå så illa att du måste opereras och sen transporteras hem med ambulansflyg kan du i slutändan få över en miljon kronor i skulder.

Hälsorisker: Malaria, luftföroreningar, kolera, leishmaniasis, hepatit A, tuberkulos, denguefeber, rabies, diarréersjukdomar.

Alarmnummer: Brandkår/polis/ambulans: 108.

PERU

Sjukvårdsstandard: Privatvården i Lima är acceptabel. I exempelvis Cusco är dock varken privata eller statliga sjukhus kapabla att hantera allvarligare medicinska tillstånd, man bör istället förflyttas till Lima. Risken finns att sjukhusen är trånga, underbemannade och har dålig hygien.

Vanligaste försäkringsfall bland svenska turister: Magsjuka, infektioner och höjdsjuka.

Hälsorisker: Malaria, hjärtproblem i samband med höga höjder, denguefeber, gula febern, hepatit B, rabies.

Alarmnummer: Brandkår/polis/ambulans: 105.

***Alarmnummer: om du behöver akut vård och inte vet vart du ska vända dig, ring 112 så blir du kopplad till respektive lands alarmcentral.**

Källa: Europ Assistance Group.

Läs mer på www.europ-assistance.com/uk/infos_pratiques.

” I exempelvis Cusco är dock varken privata eller statliga sjukhus kapabla att hantera allvarligare medicinska tillstånd.

